

Skogsindustrierna

Föreningen Sveriges Skogsindustrier

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Remissvar på betänkandet SOU 2005:23 En BRA skatt? (Fi2005/1862)

Sammanfattning

- Ytterligare styrmedel avseende industrins avfall behövs inte
- Den föreslagna beskattningen skulle medföra ökade kostnader för materialåtervinningen av returpapper och därmed motverka sitt syfte
- Den föreslagna beskattningen skulle medföra att materialåtervinningen av från hushållen insamlade förpackningar måste ske utomlands
- Skogsindustrierna anser att om den föreslagna beskattningen genomförs måste avfall som uppstår vid materialåtervinning undantas

Skatt vid förbränning av industrins avfall behövs ej

Skogsindustrierna anser att det inte finns behov av ytterligare styrmedel för industrins avfall. Avfallet utgörs huvudsakligen av rester från produktionsprocesserna och det ligger i företagets intresse att nyttja dessa rester på ett så effektivt sätt som möjligt. Det nyligen införda deponiförbudet för organiskt material tillsammans med avfallskatten tvingar fram andra hanteringsformer än deponering. Producentansvaret för olika material styr mot materialåtervinning. Villkoren i tillståndsbesluten ger möjlighet till reglering av företagets hela avfallshantering. Förordningen om avfallsförbränning träder ikraft för befintliga pannor i slutet av innevarande år. Förordningen ställer långtgående utsläpps- och kontrollkrav på dessa anläggningar.

BRAS-utredningen har inte haft till uppgift att utreda behovet av en förbränningskatt utan endast att föreslå hur en sådan skatt bör utformas och bedöma konsekvenserna av förslaget. Utredningen har uppenbarligen haft stora problem att finna en lämplig skatteutformning. De två av utredningen diskuterade alternativen, avfallsskatte- respektive energiskattmodellen är båda behäftade med stora nackdelar. Avfallsskattemodellen måste t ex ha ett antal undantag för att undvika suboptimeringar och energiskattmodellen medför ytterst begränsade miljömässiga vinster. Det är således uppenbart att en förbränningskatt är ett alltför trubbigt instrument att styra de eventuella strömmar som verkligen bör styras från förbränning till andra behandlingsalternativ.

Utredningens främsta skäl till att förorda energiskattmodellen tycks vara att den skulle minska de konkurrensfördelar som avfallsbränslet har gentemot andra fossila bränslen. Detta kan kanske vid en första anblick anses vara logiskt men vid närmare eftertanke kan inte energiutnyttjandet av plastavfall/restprodukter jämföras med nyttjandet av olja och kol. Det bör också observeras att avfallsbränslet endast utgör en ytterst liten andel av energigenereringen i landet.

Det övergripande syftet med en förbränningsskatt skall enligt utredningen vara att styra mot ökad materialåtervinning. Den föreslagna skatten skulle, tvärtemot dess syfte, få negativa effekter på återvinningen av papper.

Den föreslagna skatten försvårar återvinningen av papper

Insamlingen och materialåtervinningen av använt papper i Sverige har successivt ökat och uppgår idag till ca 1,5 milj ton. År 2004 insamlades 80 % av tidningarna, 86 % av wellpappförpackningarna, 45 % av förpackningar av papp, papper och kartong och 62 % av kontorspapperet för materialåtervinning, vilket innebär att målen i producentansvars förordningarna uppfylls. Returpapperet är en viktig råvara för skogsindustrin och det ökade materialutnyttjandet är i linje med de miljöpolitiska besluten såväl nationellt som inom EU. Antalet bruk som använder returpapper helt eller delvis som råvara uppgår till femton.

Mängden avfall i förhållande till produktionen är relativt sett stor vid returpappersbruken. Detta beror främst på att det medföljer icke önskat material med det insamlade returpapperet. Detta utgörs av plast, gem, häftklamrar, sand, grus samt allehanda skräp. Mängden plast, gem och klamrar beror på vilken kvalitet av returråvara som används och mängden medföljande skräp på hur returpapperet insamlats. Wellpappretur från handeln innehåller t ex mindre mängd skräp än förpackningsretur från hushållsinsamlingen.

Det icke önskade materialet - rejektet - avskiljs i flera steg och sorteras i en brännbar respektive en icke brännbar fraktion. Den brännbara fraktionen, som främst består av plast men även av fiberrester från returpapperet förbränns i brukens egna pannor alternativt i externa förbränningsanläggningar.

Plasten följer oundvikligen - trots sortering - med råvaran. Det är varken tekniskt eller ekonomiskt möjligt att rena råvaran ytterligare från plasten, varken hos leverantörerna eller på pappersbruket. Plastrejektet består av blandade plastsorter och till plasten hårt bundna cellulosafibrer vilket gör att det inte är möjligt att återvinna plasten annat än som energi.

En förbränningsskatt på den fossila delen av avfallet skulle således inte ha avsedd styreffekt på plastrejektet vid returpappersbruken utan endast drabba dessa bruk som en extra kostnad.

Producentansvaret för förpackningskartong

Mängden plastrejekt är särskilt stor vid de bruk som använder insamlad returkartong t ex mjölkförpackningar från hushållen samt konverteringsspill och så kallat utskott från förpackningstillverkare och fyllare. Fiskeby samt Örebro kartongbruk har sedan producentansvaret för förpackningar infördes anpassat sina processer till denna råvara och är de enda två bruk som har utrustning för att materialåtervinna plastbelagd kartong.

En beskattning av plastrejektet enligt utredningens förslag skulle medföra kostnader motsvarande ca 0.5 respektive 1.8 % av omsättningen för dessa bruk (förutsatt att förbränningen sker i kraftvärmeverkspannor eller i pannor med industrinedsättning). En fortsatt användning av returkartong som råvara skulle därmed omöjliggöras.

En brist i utredningen är att konsekvenserna av föreslagen beskattning för de företag som tillverkar detta material och produkter inte har studerats. Skogsindustrierna finner dock att det inte finns någon möjlighet för företagen att föra kostnaden vidare i värdekedjan. En

höjning av produktpriset är inte möjlig i den globala konkurrenssituation som råder för pappersprodukter. En sänkning av råvarukostnaderna skulle betyda att bruket betalar mindre till entreprenören för insamlad returkartong. Detta skulle leda till att entreprenören måste begära högre ersättning från materialbolaget vilket i sin tur skulle medföra att högre förpackningsavgifter behöver tas ut från förpackare och fyllare och i sista hand betalas av den slutlige konsumenten. Plastbelagd kartong, särskilt vätskekartong skulle därmed missgynnas som förpackningsmaterial, trots att många studier visat på materialets miljöfördelar.

Avfall som uppstår vid materialåtervinning måste undantas

En beskattning vid förbränning av det fossila avfallet skulle medföra en kostnadsökning för samtliga pappersbruk som använder returpapper om råvara. För de två bruk som tar hand om returkartong i enlighet med producentansvaret skulle skatten bli så betungande att användningen av detta material omöjliggörs. För att leva upp till den lagstadgade materialåtervinningen skulle från hushållen insamlade pappersförpackningar behöva återvinnas utomlands. Detta skulle vara en miljömässig och ekonomisk suboptimering.

I det fall att det fossila avfallet införs i energibeskattningen måste avfall från materialåtervinning av avfall undantas.

Stockholm den 2 juni 2005

SKOGSINDUSTRIERNA

Christina Molde Wiklund

Kopia: Viktoria Ljung, Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet
Monique Wanding, Näringsdepartementet